

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

Серія «Навчально-методичні посібники»

**М.Ю. Рязанов
В.А. Федоров**

**ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНА
ЮРИСПРУДЕНЦІЯ:
ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ**

Навчально-методичний посібник

для студентів
факультету Міжнародно-правових відносин

Одеса
2018

УДК 347.1:371.39(07)
Р 99

Рекомендовано рішенням Навчально-методичної ради
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 30.03.2018 р.)

Автори:

Рязанов М.Ю. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри загальнотеоретичної юриспруденції Національного університету «Одеська юридична академія»

Федоров В.А. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри загальнотеоретичної юриспруденції Національного університету «Одеська юридична академія»

Рецензенти:

Г.О. Ульянова, доктор юридичних наук, професор кафедри права інтелектуальної власності та корпоративного права Національного університету «Одеська юридична академія»

Д.Г. Манько, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права Міжнародного гуманітарного університету

Загальнотеоретична юриспруденція: інтерактивне навчання :
Р 99 навч.-метод. посіб. / М.Ю. Рязанов, В.А. Федоров. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 112 с.

ISBN 978-966-916-534-3

Посібник призначений для підготовки фахівців за спеціальністю «Право» й підготовлений. Автори посібника мають на меті орієнтувати студентів у доволі великому обсязі інформації, наголосити на найбільш цікавих і важких питаннях що входять до курсу.

Навчальна дисципліна «Загальнотеоретична юриспруденція» є необхідним компонентом загальнотеоретичної професійної підготовки юриста, метою якої є вироблення та закріплення навичок та умінь практичного застосування права.

Навчально-методичний посібник розрахована на викладачів, студентів, аспірантів, а також усіх хто цікавиться питаннями Загальнотеоретичної юриспруденції.

УДК 347.1:371.39(07)

ISBN 978-966-916-534-3

© Рязанов М.Ю., Федоров В.А., 2018
© НУ «Одеська юридична академія», 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ	8
ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	19
ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ.....	27
НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА З УСІЄЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	72
ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ	106
ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ	109

ВСТУП

Предметом навчальної дисципліни «Загальнотеоретична юриспруденція» є закономірності виникнення і функціонування права та держави, мови права та правового мислення, основ категоріального апарату юриспруденції необхідні як база для вивчення юридичних дисциплін галузевого законодавства та юридичних процедур, а також закріплення навичок та умінь практичного застосування права.

Міжпредметні зв'язки: Загальнотеоретична юриспруденція належить до циклу фундаментальних юридичних дисциплін і тісно пов'язана з такими навчальними дисциплінами як філософія права, соціологія права, з дисциплінами конституційного циклу (конституційним правом України та конституційним правом зарубіжних країн), а також з неюридичними дисциплінами, зокрема, із політологією. Вивчення загальнотеоретичної юриспруденції базується на використанні шкільного курсу основ правознавства. У свою чергу загальнотеоретична юриспруденція є основою для вивчення галузевих та міжгалузевих та спеціальних юридичних дисциплін.

Мета навчальної дисципліни «Загальнотеоретична юриспруденція» – формування у майбутніх фахівців юридичного профілю уявлень про особливості існування правової реальності в її різноманітних проявах (правових нормативах, правовій свідомості, правовій поведінці), формування системи правових понять і основних концепцій існування права і держави, закріплення ціннісних установок, заснованих на використанні теоретичного осмислення функціонування правових реалій та державних інститутів.

З метою наближення загальнотеоретичної юридичної підготовки до практики сучасної юридичної реальності, та формування правової держави в Україні, а також виходячи з необхідності закріплення ідеї пріоритету права в юридичній діяльності вивчення навчальної дисципліни «Загально-

теоретична юриспруденція» розпочинається з розділу «Теорія права», а потім вивчається розділ «Теорія держави».

Завданнями навчальної дисципліни є, за змістом: *Теорія права* включає в себе матеріал щодо тем: вступ до загальнотеоретичної юриспруденції як науки та навчальної дисципліни; походження права та теорії його виникнення; основні вчення про право; право та його властивості; право і держава в їхньому співвідношенні; право в системі соціального регулювання; правові засоби; правові норми; форми (джерела) права; система права; правоутворення та правотворчість; юридичний процес; суб'єкти права; реалізація та застосування права; правові відносини; правосвідомість і правова культура; тлумачення права; правова поведінка; поняття і види юридичної відповідальності; законність і правопорядок; механізм правового регулювання; ціннісна характеристика права; правова система та сім'я правових систем.

Теорія держави включає матеріал щодо тем: первинне та похідне виникнення держави; поняття, ознаки, сутність та типологія держави; функції держави; форма держави; державна влада і механізм держави; громадянське суспільство і держава; демократична, правова і соціальна держава; держава і цивілізація.

В результаті вивчення загальнотеоретичної юриспруденції **студент буде вміти:**

використовувати юридичні концепції та теоретичні положення для входження у професійне юридичне середовище;

визначати можливості права і держави при вирішенні соціальних і особистих питань;

володіти мовою права, правовими поняттями, принципами, нормами, процедурами для рішення правових питань;

розмежувати сфери належного, суцього та ідеального в бутті права і держави;

мати уявлення про різноманіття існуючих правових систем, тенденції їх розвитку та взаємодії;

використовувати правове мислення, категоріальний апарат юриспруденції для вирішення правових проблем та проблем розвитку держави;

оцінювати конфлікти, що виникають у суспільстві, через призму суб'єктивних прав і юридичних обов'язків для використання юридичних засобів і державного механізму в їх розв'язанні.

Технології інтерактивного навчання. В умовах модернізації системи освіти Міністерством освіти і науки України визначені нові стратегічні цілі й тенденції оновлення змісту навчання і виховання юристів професіоналів. Головною метою визначено створення умов для особистісного розвитку і творчої самореалізації кожного громадянина України, формування покоління, здатного навчатися, створювати і розвивати цінності.

Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, що має за мету створення комфортних умов навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність. Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх часників навчального процесу; викладач і студент є рівноправними суб'єктами навчання.

Інтерактивне навчання сприяє формуванню навичок та вмінь як предметних, так і загально навчальних; виробленню життєвих цінностей; створенню атмосфери співробітництва, взаємодії; розвитку комунікативних якостей.

Технологія інтерактивного навчання передбачає використання комп'ютерних технологій для моделювання юридичних ситуацій, спільного розв'язання проблем.

Завдяки використанню відкритої платформи Google Classroom кожний студент виступає не тільки в ролі «об'єкта» навчання, де він повинен засвоїти й відтворити матеріал, переданий йому викладачем, а передбачає застосування методів, які стимулюють пізнавальну активність і самостійність учнів. Учень виступає «суб'єктом» навчання, виконує творчі завдання.

Використання новітніх технологій дає змогу вийти на новий рівень надання та контролю набутих знань, сформувати конкретні навички, передбачені навчальною дисципліною, і перейти від пасивного навчання на особистісно орієнтоване.

Засоби досягнення особистісно орієнтованого навчання:

1. Використання різних форми і методів, що дозволяє розкрити суб'єктивний досвід студентів.

2. Стимулювання студентів до висловлювання, використання різних способів виконання завдань без страху помилитися, отримати неправильну відповідь.

4. Використання електронного онлайн матеріалу, наприклад онлайн лекції, що дозволяє учням обрати найбільш важливі для них види, форми навчального змісту.

5. Використання технології онлайн тестування, надає змогу оцінювання діяльності студентів не лише за кінцевим результатом «правильно», «неправильно», але і у процесі їх роботи.

6. Заохочення прагнення студентів знаходити свій спосіб роботи (розв'язку задачі), аналізувати способи роботи інших учнів в процесі навчання, вибирати і опанувати найбільш раціональний спосіб.